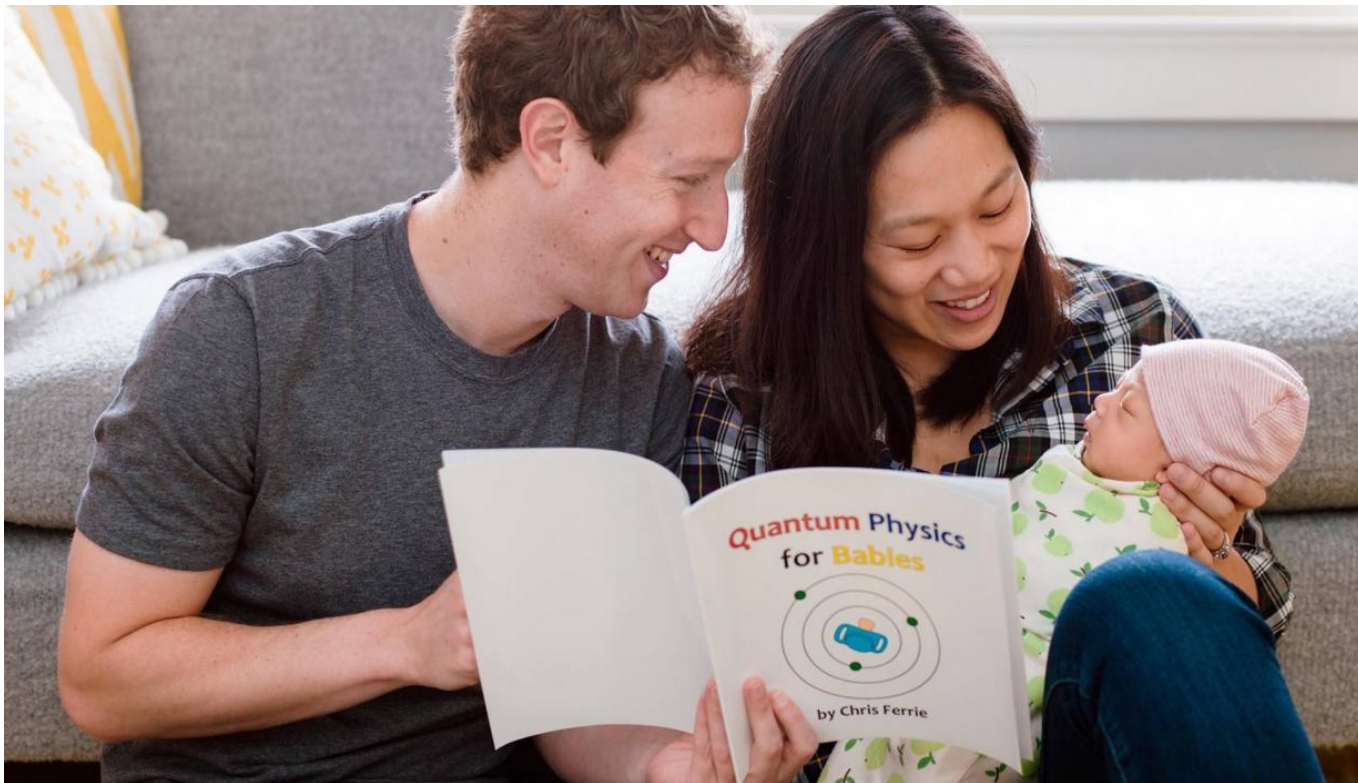

De speculatietaks en Mark Zuckerberg

Date : 10 januari 2016

Facebook-oprichter en miljardair Mark Zuckerberg maakte bekend dat hij zijn volledig vermogen van om en bij 45 miljard dollar wegschenkt aan goede doelen. Aanleiding voor deze fameuze gift was de geboorte van zijn dochtertje Max. Hij maakte het nieuws bekend als een '[brief aan zijn dochter](#)'. In werkelijkheid schenkt Zuckerberg helemaal niets weg. Hij brengt zijn Facebook-aandelen gewoon onder in een nieuw fiscaal vriendelijk vehikel. Een verhaal dat ook iets leert over de Amerikaanse samenleving: als miljonair kan je kiezen, belastingen betalen en de staat steunen of zelf kiezen welke initiatieven je geld waard zijn. Een les ook voor de mislukte uitvinders van de Belgische "speculatietaks".

Om zijn belofte aan zijn dochter Max na te komen, richtte Zuckerberg de "Chan Zuckerberg Initiative llc" op. Chan verwijst naar zijn echtgenote Priscilla Chan. Llc betekent zoveel als 'limited liability company'. Dat laatste is een soort vennootschap met wel een heel speciaal statuut. Centraal daarbij staat het gegeven dat Zuckerberg aandelen inbrengt in de llc en geen cash geld. Die inbreng wordt gewaardeerd en meteen ook belast "tegen een redelijke marktprijs", zo klinkt het. Dat wil zeggen dat de toekomstige waardegroei van de Facebook-aandelen in hoofde van de familie Zuckerberg fiscaal vriendelijke zal worden behandeld. Experts in de VS berekenden dat Zuckerberg op die manier minstens 20 procent fiscaal voordeel geniet.

Een llc mag zowat in alles investeren wat de aandeelhouders goed vinden, van industriële initiatieven tot politiek lobbywerk. De 31-jarige Zuckerberg heeft al heel wat cash gedoneerd

aan goede doelen. Nu heeft hij dus voor het betere werk gekozen. Ongetwijfeld zullen heel wat middelen van de Chan Zuckerberg Initiative op termijn ook naar goede doelen gaan. Maar ondertussen zal de familie ook wel meegenieten van de fiscale voordelen. Zo zal dochter Max wanneer ze binnen pakweg 20 jaar aandelen van de llc verkoopt, daar gunstig fiscaal op worden belast.

Op zich is daar allemaal niets mis mee. Als samenleving kies je welk soort return je verwacht van industriële successen. Het opmerkelijke is dat miljonairs in de VS voor een duidelijke keuze worden gesteld: ze betalen belastingen op hun meerwaarden en steunen zo financieel de overheid of ze kiezen er voor hun eigen meerwaarden zelf te investeren in wat ze zelf goed vinden. Maar investeren moeten ze wel doen. De Duitse miljonair en havenindustriële Peter Krämer maakte in 2010 al een éénduidige evaluatie van het Amerikaans systeem. In een gesprek met Der Spiegel zei hij: "Het is gewoon een slechte transfer van macht van de politiek naar de miljardairs. Het is niet langer de staat die bepaalt wat goed is voor de mensen maar de rijken. Ik vind dat een slechte evolutie. Waar halen zij (de miljardairs, nvdr) de legitimiteit vandaan om te bepalen waar de massieve geldstromen naar toe moeten stromen?"

Het mag duidelijk zijn dat Krämer het publieke debat niet schuwt. Toch kunnen we dezelfde vraag stellen voor wat in België gebeurt. Hier zijn meerwaarden op aandelen fiscaal vrijgesteld. Soms toch, tenzij de BBI zich daar tegen verzet en om de zoveel tijd een principiële dossier opstart tegen deze of gene industrieel die meerwaarden realiseert. Veel rechtszekerheid biedt dat niet. Kijken we maar naar Marc Coucke die een heuse tsunami over zich heen kreeg wanneer hij Omega Pharama verkocht. Zijn terecht aria 'ik heb al belastingen betaald' verzonk in het media-rumoer. De politieke klasse heeft nu gekozen voor een 'speculatietaks', een totaal ongefundeerde en domme beslissing die enkel is gebaseerd op een populistische mengeling van politiek compromis en kortzichtigheid. Een belasting die enkel de kleine man treft die zijn zuur verdiende centen wil laten renderen en die de grote spelers met veel overtuiging zullen omzeilen. Om nog te zwijgen over de totaal onrealistische kaaimantaks. Een zoveelste gemiste kans voor de politieke wereld, zeker een gemiste kans voor verandering.

Ludwig Verduyn